

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-04

Rešava: panel veća Apelacionog suda
sudija Mišel Pikar
sudija Kaj Ambos
sudija Nina Jergensen

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 11. februar 2022.

Jezik originala: engleski

Stepen poverljivosti: javno

Javna redigovana verzija odluke po žalbi Pjetera Šalje na odluku o preispitivanju pritvora

Specijalizovano tužilaštvo:
Džek Smit

Branilac Pjetera Šalje:
Žan-Luj Žilisen

Zastupnik žrtava:
Sajmon Loz

PANEL VEĆA APELACIONOG SUDA Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel Apelacionog suda, apelacioni panel ili panel, odnosno Specijalizovana veća),¹ postupajući shodno članu 33(1)(c) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 169 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik), rešava žalbu koju je 22. novembra 2021. g. Pjeter Šalja (u daljem tekstu: žalba, odnosno Šalja)² uložio na „Odluku o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje“ (u daljem tekstu: osporavana odluka).³ Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) je 3. decembra 2021. dostavilo odgovor (u daljem tekstu: odgovor) u kome je iznelo da žalbu treba odbiti.⁴ Šalja je uložio repliku 14. decembra 2021. (u daljem tekstu: replika).⁵

I. KONTEKST

1. Dana 16. marta 2021, Šalja je uhapšen u Kraljevini Belgiji (u daljem tekstu: Belgija)⁶ na osnovu naloga za hapšenje koji je izdao sudija za prethodni postupak⁷ i pošto je potvrđena optužnica protiv njega.⁸

¹ F00002, odluka o raspoređivanju sudija u panel Apelacionog suda, 24. novembar 2021. (poverljivo, oznaka tajnosti promenjena u „javno“ 10. februara 2022).

² F00001, žalba odbrane na odluku o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje od 10. novembra 2021, 22. novembar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: žalba).

³ F00105/RED, javna redigovana verzija odluke o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje, 10. novembar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 10. novembra 2021.) (u daljem tekstu: osporavana odluka).

⁴ F00003, odgovor tužilaštva na žalbu odbrane na odluku o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje, 3. decembar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: odgovor), stavovi 2, 38.

⁵ F00004, replika odbrane na odgovor tužilaštva na žalbu na odluku o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje, 14. decembar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: replika).

⁶ F00013, obaveštenje o hapšenju Pjetera Šalje prema pravilu 55(4), 16. mart 2021. (strogo poverljivo i *ex parte*, oznaka tajnosti promenjena u „javno“ 29. aprila 2021).

⁷ F00008/A01/RED, javna redigovana verzija naloga za hapšenje g. Pjetera Šalje, 15. april 2021. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena je 12. juna 2020, oznaka tajnosti promenjena u „poverljivo“ 19. oktobra 2021).

⁸ F00007/RED, javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje, 6. maj 2021. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena je 12. juna 2020); v. takođe F00010/A02, optužnica, 19. jun 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*, oznaka tajnosti promenjena u „poverljivo“ 29. aprila 2021). Tužilaštvo je 1. novembra 2021. dostavilo ispravljenu, odnosno važeću optužnicu na osnovu odluke sudije za prethodni postupak po prigovoru na optužnicu. V. F00098/A01, ispravljena optužnica, 1. novembar 2021. (poverljivo); v. takođe F00107/A01, javna redigovana verzija ispravljene optužnice, 16.

2. Dana 15. aprila 2021, Šalja je prebačen u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u Hagu, u Holandiji.⁹
3. Dana 15. juna 2021, sudija za prethodni postupak odbio je Šaljin zahtev za privremeno puštanje na slobodu.¹⁰
4. Dana 20. avgusta 2021, panel Apelacionog suda odbio je Šaljinu žalbu na prvu odluku o pritvoru.¹¹
5. Dana 10. septembra 2021, sudija za prethodni postupak preispitao je Šaljin pritvor i naložio da se pritvor produži.¹²
6. Dana 10. novembra 2021, pošto je primio izjašnjenja koja su podneli tužilaštvo i Šalja,¹³ sudija za prethodni postupak je doneo osporavanu odluku, kojom je naložio da se Šalji produži pritvor, budući da još uvek postoji osnovana sumnja da je Šalja izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća.¹⁴ Sudija za prethodni postupak je takođe zaključio da još uvek postoji opasnost da će Šalja pobeći, ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela

novembar 2021. V. takođe F00089, javna redigovana verzija odluke po prigovoru na optužnicu, 18. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 18. oktobra 2021.), stav 118.

⁹ F00019/RED, javna redigovana verzija obaveštenja o prijemu Pjetera Šalje u pritvorski objekat Specijalizovanih veća i uslovnoj dodeli branioca, podnesak F00019 od 15. aprila 2021, 26. april 2021. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena je 15. aprila 2021, oznaka tajnosti promenjena u „poverljivo“ 29. aprila 2021), stav 2.

¹⁰ F00045/RED, javna redigovana verzija odluke o zahtevu Pjetera Šalje za privremeno puštanje na slobodu, 23. jun 2021. (poverljiva verzija zavedena je 15. juna 2021) (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru); F00039/RED, javna redigovana verzija zahteva za privremeno puštanje na slobodu, 17. jun 2021. (poverljiva verzija zavedena je 27. maja 2021).

¹¹ F00005/RED, javna redigovana verzija odluke o žalbi Pjetera Šalje na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 20. avgust 2021. (poverljiva verzija zavedena je 20. avgusta 2021) (u daljem tekstu: prva odluka o žalbi); F00001/RED, javna redigovana verzija žalbe odbrane na odluku o zahtevu Pjetera Šalje za privremeno puštanje na slobodu, 31. avgust 2021. (poverljiva verzija zavedena je 28. juna 2021).

¹² F00075/RED, javna redigovana verzija odluke o preispitivanju pritvora Pjetera Šalje, 10. septembar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 10. septembra 2021) (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru).

¹³ F00093, izjašnjenje tužilaštva za potrebe drugog preispitivanja pritvora, 25. oktobar 2021; F00099, odgovor odbrane na izjašnjenje tužilaštva za potrebe drugog preispitivanja pritvora, 1. novembar 2021. (u daljem tekstu: Šaljin odgovor na izjašnjenje tužilaštva za potrebe preispitivanja pritvora).

¹⁴ Osporavana odluka, stavovi 17-20.

protiv onih lica za koja se smatra da su protivnici Oslobođilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK), uključujući potencijalne svedoke.¹⁵

7. Sudija za prethodni postupak je osim toga zaključio da bi se uslovima koje je Šalja predložio za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: predloženi uslovi) u dovoljnoj meri mogla umanjiti opasnost od bekstva, ali da ti uslovi, kao ni uslov kućnog pritvora s dodatnim uslovima, koji je Šalja predložio kao alternativnu meru (u daljem tekstu: alternativni uslovi), niti bilo koji dodatni uslovi čiju bi primenu naložio sudija za prethodni postupak ne mogu u dovoljnoj meri da umanje opasnost da bi Šalja ometao tok postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršio nova krivična dela.¹⁶ Na kraju, sudija za prethodni postupak je zaključio da je zadržavanje Šalje u pritvoru i dalje srazmerna mera.¹⁷

8. Šalja u svojoj žalbi iznosi osam žalbenih razloga o tome da je sudija za prethodni postupak napravio greške, da nije razmotrio određene relevantne faktore i da je zloupotrebio svoja diskreciona prava.¹⁸ Šalja traži od panela Apelacionog suda da prihvati njegovu žalbu i naloži da on odmah bude pušten na slobodu ili da mu bude određen kućni pritvor u njegovom domu u Belgiji, pod uslovima koje panel smatra adekvatnim.¹⁹

II. KRITERIJUMI PREISPITIVANJA

9. Panel Apelacionog suda usvaja iste kriterijume preispitivanja koje je za interlokutorne žalbe usvojio u svojoj prvoj odluci i nadalje ih primenjivao.²⁰

¹⁵ Oспорavana odluka, stavovi 25, 28-29, 32-34.

¹⁶ Oспорavana odluka, stavovi 37-40.

¹⁷ Oспорavana odluka, stavovi 43-46.

¹⁸ Žalba, stavovi 3, 14.

¹⁹ Žalba, stavovi 46-47.

²⁰ KSC-BC-2020-07, F00005, odluka po žalbi Hisnija Gucatiya o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom, 9. decembar 2020, stavovi 4-14. V. takođe prvu odluku o pritvoru, stav 5.

III. PRELIMINARNE NAPOMENE

10. Apelacioni panel konstatuje da ni Šalja ni tužilaštvo još uvek nisu dostavili javne redigovane verzije žalbe, odgovora i replike.²¹ S obzirom na to da svi podnesci koji se dostavljaju Specijalizovanim većima moraju da budu javni osim ako postoje izuzetni razlozi da se vode kao poverljivi, kao i na to da strane u postupku treba da dostave javne redigovane verzije svih podnesaka dostavljenih panelu koji nisu dostupni javnosti,²² panel nalaže stranama u postupku da u roku od deset dana pošto budu obaveštene o ovoj odluci dostave javne redigovane verzije gorenavedenih podnesaka.

IV. DISKUSIJA

A. GREŠKA U POGLEDU TERETA DOKAZIVANJA I MERODAVNIH KRITERIJUMA ZA PREISPITIVANJE MERE PRITVORA (PRVI ŽALBENI RAZLOG)

1. Argumentacija strana u postupku

11. Šalja tvrdi da i pored toga što je sudija za prethodni postupak prihvatio ispravn standard dokazivanja, to jest da tužilaštvo mora da iznese precizne argumente i konkretne dokaze kako bi pokazalo da je dalji pritvor u trenutku preispitivanja neophodan,²³ on ga nije primenio kada je ocenjivao da li i dalje postoje opasnosti navedene u članu 41(6)(b) Zakona, već je prebacio teret dokazivanja na optuženog.²⁴ Po Šaljinom mišljenju, sudija za prethodni postupak je pogrešio utoliko što se oslonio na svoje ranije zaključke, umesto da detaljno razmotri i oceni argumente odbrane i

²¹ Panel napominje da je Šalja u svojoj replici naveo da će blagovremeno dostaviti javnu redigovanu verziju žalbe i replike, ali da to još uvek nije učinio.

²² V. npr. prvu odluku o žalbi, stav 6. V. takođe KSC-BC-2020-06, F0004/RED, javna redigovana verzija odluke po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o preispitivanju pritvora, 1. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 1. oktobra 2021) (u daljem tekstu: druga odluka o Veseljijevoj žalbi), stav 9 (gde se strane u postupku pozivaju da što pre dostave javne redigovane verzije svojih podnesaka, ne čekajući da im bude upućen odgovarajući nalog).

²³ Žalba, stav 15, gde se poziva na osporavanu odluku, stav 16.

²⁴ Žalba, stavovi 15-16, gde se poziva na osporavanu odluku, stavove 28-29, 32. V. takođe repliku, stav 8.

utvrđi da li je tužilaštvo pružilo ikakve dokaze koji bi pokazivali da navedene opasnosti i dalje postoje.²⁵

12. S jedne strane, Šalja iznosi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je odbacio ranije iznete argumente samo zbog toga što je „o njima već rešeno“, kao i kada se oslonio na „neodgovarajuće tumačenje“ prakse panela Apelacionog suda.²⁶

13. S druge strane, Šalja tvrdi da je sudija za prethodni postupak, time što je prebacio relevantni teret dokazivanja na odbranu, omogućio tužilaštvu da izbegne svoju obavezu da pokaže da uslovi za produženje pritvora i dalje postoje.²⁷ Šalja osim toga navodi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je prihvatio jedini novi, ali, kako on tvrdi, „sasvim spekulativni“ argument tužilaštva da je obelodanjivanje dodatnih materijala odbrani moglo da utiče na povećanje opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona.²⁸

14. Tužilaštvo u svom odgovoru navodi da sudija za prethodni postupak nije prebacio teret dokazivanja na optuženog već da je, pošto je prethodno razmotrio argumentaciju strana u postupku i primenio ispravni pravni kriterijum, zaključio da je tužilaštvo pokazalo da navedene opasnosti i dalje postoje i da su se potencijalno povećale s obzirom na dodatno obelodanjivanje dokazne građe.²⁹ Tužilaštvo takođe tvrdi da sudija za prethodni postupak nije bio dužan da razmatra argumente koje je Šalja već ranije izneo i o kojima se sudija za prethodni postupak već izjasnio u prethodnim odlukama.³⁰ Po mišljenju tužilaštva, zaključci sudije za prethodni postupak u vezi sa opasnostima zasnovani su na postojanju konkretnih opasnosti, što

²⁵ Žalba, stavovi 16, 18, gde se poziva na osporavanu odluku, stavove 25-26, 28-29, 33. V. takođe repliku, stav 8.

²⁶ Žalba, stavovi 17-20.

²⁷ Žalba, stavovi 15-16, 21. V. takođe repliku, stav 8.

²⁸ Žalba, stav 16. V. takođe repliku, stav 8.

²⁹ Odgovor, stav 16.

³⁰ Odgovor, stav 16.

je potkrepljeno i u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP).³¹

2. Ocena panela Apelacionog suda

15. Panel najpre napominje da je sudija za prethodni postupak ispravno konstatovao da tužilaštvo: (i) snosi teret dokazivanja da je neophodno da optuženi ostane u pritvoru i (ii) mora da ponudi konkretne, na dokazima zasnovane argumente da je u trenutku preispitivanja pritvora njegovo produženje i dalje neophodno.³² Iako Šalja prihvata da sudija za prethodni postupak navodi ispravni pravni kriterijum, on u suštini osporava kako zaključke sudije za prethodni postupak, tako i praksu apelacionog panela,³³ kojima je utvrđeno da sudija za prethodni postupak „nije dužan da razmatra faktore o kojima je već odlučeno u prvobitnoj odluci o pritvoru, niti da ponovo ocenjuje izjašnjenja koja samo ponavljaju argumente o kojima je već rešeno u ranijim odlukama“, već je samo dužan da utvrdi da li osnovi za produženje pritvora i dalje postoje.³⁴

16. Panel smatra da puko ukazivanje na ove zaključke, koje Šalja daje bez ikakvog dodatnog objašnjenja, ne pokazuje u dovoljnoj meri da je sudija za prethodni postupak pogrešio u svom pristupu. U svakom slučaju, panel Apelacionog suda podseća na svoje zaključke iz odluke o Haradinajevoj žalbi:

Nadležni panel dužan je da preispituje razloge ili okolnosti na kojima počiva odluka o pritvoru i da odlučuje o tome da li oni,

³¹ Odgovor, stavovi 17-19.

³² Osporavana odluka, stav 16; prva odluka o žalbi, stavovi 24, 41. V. takođe KSC-BC-2020-06, F00005, odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 30. april 2021, stav 19.

³³ KSC-BC-2020-07, F00005, Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju pritvora, 9. februar 2021. (u daljem tekstu: odluka o Haradinajevoj žalbi), stav 55; KSC-BC-2020-06, F00005/RED, javna redigovana verzija odluke po žalbi Hašima Tačija na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 30. april 2021. (poverljiva verzija zavedena je 30. aprila 2021), stav 60; KSC-BC-2020-06, F00005/RED, javna redigovana verzija odluke po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o preispitivanju pritvora, 1. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 1. oktobra 2021), stavovi 14, 17.

³⁴ Osporavana odluka, stavovi 16, 24, 28. V. takođe osporavanu odluku, stavove 32, 38-39. Za suprotan stav, v. žalbu, stav 20.

shodno članu 41(6) Zakona, i dalje postoje. Nadležni panel nije dužan da daje mišljenje o faktorima o kojima je već odlučeno u prvobitnoj odluci o pritvoru, ali mora da razmotri te razloge ili okolnosti i da utvrdi da li oni još uvek postoje. Ključno je da se nadležni panel uveri da u trenutku donošenja odluke po zahtevu za preispitivanje osnovi za produženje pritvora i dalje postoje.³⁵

17. S tim u vezi, panel takođe podseća da dužnost da se ustanovi da li okolnosti na kojima se zasniva mera pritvora „još postoje“³⁶ nije neznatna. Da bi je ispunio, postupajući panel je dužan da se *proprio motu* uveri da li je, u trenutku preispitivanja, i pod okolnostima u predmetu u vreme preispitivanja, pritvor optuženog i dalje opravdan.

18. Panel je u ranijim odlukama³⁷ zaključio da iako redovno dvomesečno preispitivanje pritvora prema pravilu 57(2) Pravidnika nije strogo ograničeno na pitanje da li je došlo do promena u okolnostima, takve promene mogu biti odlučujuće i biće uzete u obzir ako to pitanje pokrene jedna od strana u postupku ili *proprio motu*.³⁸ Apelacioni panel osim toga smatra da se panel može pozvati na zaključke iz ranijih odluka ukoliko je uveren da dokazi ili informacije na osnovu kojih su te odluke donete i dalje potkrepljuju zaključke donete u vreme preispitivanja.³⁹ Panel takođe podseća da se od sudije za prethodni postupak ne može očekivati da ponovo ocenjuje izjašnjenja koja samo ponavljaju argumente o kojima je već rešeno u njegovim ranijim

³⁵ Odluka o Haradinajevoj žalbi, stav 55.

³⁶ V. član 41(10) Zakona: „da li još uvek postoje razlozi za pritvor“.

³⁷ V. npr. drugu odluku o Veseljijevoj žalbi, stav 15; KSC-BC-2020-06, F00008/RED, javna redigovana verzija odluke po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju pritvora, 27. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 27. oktobra 2021) (u daljem tekstu: druga odluka o Tačijevoj žalbi), stav 19.

³⁸ Pravilo 57(2) Pravidnika.

³⁹ V., slično tome, MKS, *Prosecutor v. Gbagbo and Blé Goudé*, ICC-02/11-01/15-992-Red, Judgment on the appeal of Mr Laurent Gbagbo against the decision of Trial Chamber I of 10 March 2017 entitled “Decision on Mr Gbagbo’s Detention”, 19. jul 2017, stav 39.

odlukama.⁴⁰ Imajući sve navedeno u vidu, panel se uverio da je sudija za prethodni postupak primenio ispravan kriterijum⁴¹ koji je u skladu sa praksom ESLJP-a.⁴²

19. Budući da Šalja tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je ocenjavao da li i dalje postoje opasnosti navedene u članu 41(6)(b) Zakona, panel će u nastavku razmotriti njegove navode u odgovarajućim delovima odluke.⁴³

20. S obzirom na gorenavedeno, panel Apelacionog suda konstatuje da Šalja nije pokazao da je sudija za prethodni postupak pogrešio prilikom preispitivanja Šaljinog pritvora, utoliko što navodno nije primenio odgovarajući kriterijum da bi utvrdio da li pritvor treba produžiti. Stoga se Šaljin prvi žalbeni razlog odbacuje.

B. POGREŠNA OCENA U VEZI SA ČLANOM 41(6)(B) ZAKONA (2, 3, 4, 5. I 6. ŽALBENI RAZLOG)

1. Član 41(6)(b)(i) Zakona (2. žalbeni razlog)

21. Pre svega, panel konstatuje da se Šaljin drugi žalbeni razlog odnosi isključivo na opasnost od bekstva navedenu u članu 41(6)(b) Zakona.⁴⁴ S obzirom da zaključak sudije za prethodni postupak da Šalji treba produžiti pritvor ne počiva na zaključku o opasnosti od bekstva,⁴⁵ panel bez daljeg razmatranja odbacuje taj žalbeni razlog.⁴⁶

⁴⁰ V. npr. drugu odluku o Veseljijevoj žalbi, stav 16; drugu odluku o Tačijevoj žalbi, stav 20.

⁴¹ V. osporavanu odluku, stav 16. V. takođe osporavanu odluku, stavove 24-25, 28-29, 32-33. Za suprotan stav, v. žalbu, stav 18; v. zakodje žalbu, stav 20.

⁴² V. npr. ESLJP, *Merabishvili v. Georgia*, no. 72508/13, presuda, 28. novembar 2017, stav 222 (obrazloženje mora biti zasnovano na konkretnim opasnostima, čije je postojanje potkrepljeno dokazima).

⁴³ V. npr. žalbu, stav 16; repliku, stav 8 (obelodanjivanje dokaza). Panel neće dalje razmatrati Šaljine argumente u vezi sa ranijim izjavama o potencijalnim svedocima, budući da je o njima rešeno u prvoj odluci o žalbi, kojom su odbačene. V. repliku, stavove 4-7; v. takođe prvu odluku o žalbi, stavove 34-38, 41-42.

⁴⁴ V. žalbu, stavove 22-23. V. takođe repliku, stav 9.

⁴⁵ Oспоравана odluka, stav 37.

⁴⁶ V. takođe prvu odluku o žalbi, stavove 28-29.

2. Član 41(6)(b)(ii) Zakona (3, 4, 5. i 6. žalbeni razlog)

(a) Argumentacija strana u postupku

22. Prvo, Šalja tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da postojanje zaštitnih mera ne utiče na zaključak da postoji opasnost od ometanja postupka.⁴⁷ Po Šaljinom mišljenju, s obzirom na važeće zaštitne mere, njemu nije poznato gde se zaštićeni svedoci trenutno nalaze, niti koji su njihovi kontakt podaci, [BRISANO].⁴⁸ Šalja pored toga konstatuje da [BRISANO], čime je znatno smanjena eventualna opasnost od ometanja postupka.⁴⁹

23. Drugo, Šalja iznosi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da postojanje zaštitnih mera ukazuje na „povišenu“ opasnost od ometanja postupka.⁵⁰ Po Šaljinom mišljenju, taj „uopšteni zaključak“ nije valjano obrazložen i ne uzima u obzir konkretne razloge zbog kojih su zaštitne mere određene, njihov obim i koliko su one relevantne za opasnost od ometanja postupka u ovom predmetu.⁵¹

24. Treće, Šalja tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da Šaljin veći uvid u materijale koje tužilaštvo namerava da koristi na suđenju povećava opasnost da će on ometati postupak i da će izvršiti nova krivična dela,⁵² s obzirom da (i) ni sudija za prethodni postupak ni tužilaštvo nisu utvrdili da postoje neki konkretni materijali koji su obelodanjeni posle donošenja druge odluke o pritvoru, a koji bi mogli da utiču na navedene opasnosti;⁵³ (ii) obelodanjivanje oslobađajućeg materijala može da umanja navedene opasnosti;⁵⁴ i (iii) osnovno pravo

⁴⁷ Žalba, stavovi 14, 24, gde se poziva na osporavanu odluku, stav 29.

⁴⁸ Žalba, stav 24.

⁴⁹ Žalba, stav 24.

⁵⁰ Žalba, stavovi 14, 25, gde se poziva na osporavanu odluku, stav 29.

⁵¹ Žalba, stavovi 24-27. V. takođe repliku, stav 12.

⁵² Žalba, stav 28, gde se poziva na osporavanu odluku, stavove 29, 33.

⁵³ Žalba, stav 29. V. takođe repliku, stav 13.

⁵⁴ Žalba, stav 30. V. takođe repliku, stav 13.

optuženog na pristup dokazima protiv njega ne bi trebalo da se koristi na njegovu štetu kada se ocenjuje neophodnost njegovog daljeg zadržavanja u pritvoru.⁵⁵

25. Četvrto, Šalja tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da je tužilaštvo u adekvatnoj meri potkrepilo tezu da postoji opasnost da će optuženi ometati postupak i izvršiti nova krivična dela.⁵⁶ Po njegovom mišljenju, argumenti tužilaštva u vezi s postojanjem tih opasnosti nisu nimalo bolje obrazloženi od sličnih tvrdnji koje se odnose na opasnost od bekstva optuženog, za koje je sudija za prethodni postupak zaključio da su uopštene i nepotkrepljene.⁵⁷

26. Kad je reč o zaštitnim merama, tužilaštvo u svom odgovoru iznosi da je panel Apelacionog suda već doneo odluku u vezi sa Šaljinim argumentom da obuhvatniji režim zaštitnih mera umanjuje opasnost od ometanja postupka, odbacivši taj argument.⁵⁸ Tužilaštvo osim toga tvrdi da [BRISANO], povećava opasnost od vršenja pritiska [BRISANO].⁵⁹

27. Pored toga, tužilaštvo iznosi da zaključak sudije za prethodni postupak o tome da potreba za određivanjem zaštitnih mera ukazuje na povišenu opasnost od ometanja postupka zapravo počiva na realnoj opasnosti sa kojom se suočavaju zaštićeni svedoci, kao i na relativno ograničenom opsegu ovog predmeta, koji olakšava identifikovanje svedoka.⁶⁰

28. Tužilaštvo tvrdi da Šalja ne ukazuje ni na jednu grešku koja bi proisticala iz zaključka sudije za prethodni postupak da dodatni uvid koji je optuženi stekao u optužujuće dokaze povećava opasnost od ometanja postupka.⁶¹ Po mišljenju

⁵⁵ Žalba, stav 31.

⁵⁶ Žalba, stavovi 32-33. V. takođe repliku, stav 14.

⁵⁷ Žalba, stav 32, gde se između ostalog poziva na osporavanu odluku, stav 37.

⁵⁸ Odgovor, stavovi 22-23, gde se poziva na prvu odluku o žalbi, stav 41.

⁵⁹ Odgovor, stav 24.

⁶⁰ Odgovor, stav 25.

⁶¹ Odgovor, stavovi 27, 29.

tužilaštva, odluka panela Apelacionog suda ide u prilog tom zaključku.⁶² Tužilaštvo navodi da Šalja ne pominje više paketa optužujućih dokaza koji su mu obelodanjeni između donošenja druge odluke o pritvoru i osporavane odluke, ali da se poziva na oslobađajuće materijale koji su mu obelodanjeni tek posle donošenja osporavane odluke.⁶³

29. Najzad, tužilaštvo tvrdi da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kada je zaključio da je teza o postojanju opasnosti da će optuženi ometati postupak i izvršiti nova krivična dela valjano potkrepljena, budući da je osporavana odluka doneta na osnovu konkretnih i potkrepljenih činjenica, uključujući [BRISANO].⁶⁴

30. Šalja u replici navodi da je tvrdnja tužilaštva da [BRISANO] povećava opasnost od vršenja pritiska [BRISANO] sasvim spekulativna i nepotkrepljena.⁶⁵

(b) Ocena panela Apelacionog suda

31. Ocenjujući opasnost da bi optuženi mogao ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima, navedenu u članu 41(6)(b)(ii) Zakona, sudija za prethodni postupak uzeo je u obzir sledeće faktore: (i) [BRISANO]; i (ii) Šaljin širi uvid u dokaze na kojima se zasnivaju optužbe protiv njega, koji je stekao na osnovu dodatnih optužujućih materijala koji su mu obelodanjeni posle donošenja druge odluke o pritvoru.⁶⁶ Sudija za prethodni postupak je takođe zaključio da „potreba za [zaštitnim] merama ukazuje na povišenu opasnost od vršenja pritiska, budući da su događaji na koje se odnose optužbe vrlo prepoznatljivi s obzirom da su optužbe protiv g. Šalje relativno ograničenog opsega.”⁶⁷

⁶² Odgovor, stav 28, gde se poziva na prvu odluku o žalbi, stav 38.

⁶³ Odgovor, stav 27.

⁶⁴ Odgovor, stav 30, gde se poziva na osporavanu odluku, stavove 29, 33.

⁶⁵ Replika, stav 11.

⁶⁶ Osporavana odluka, stav 29.

⁶⁷ Osporavana odluka, stav 29.

32. Apelacioni panel će prvo razmotriti Šaljine argumente u vezi sa zaštitnim merama.⁶⁸ Kad je reč o uticaju koji postojanje zaštitnih mera ima na opasnost vršenja pritiska [BRISANO],⁶⁹ panel se slaže sa tužilaštvom da Šalja u svojoj žalbi u suštini ponavlja argumente koje je prethodno bez uspeha izneo ne samo sudiji za prethodni postupak, već i samom panelu.⁷⁰ Slično tome, panel nije uočio nikakvu grešku u zaključku sudije za prethodni postupak da činjenica da su u ovom predmetu na snazi zaštitne mere ne menja zaključak da postoji opasnost od vršenja pritiska na svedoke,⁷¹ niti smatra da je sudija za prethodni postupak propustio da iznese konkretno obrazloženje kojim bi potkrepio tu odluku.

33. Šalja u žalbi prvi put iznosi tvrdnju da ocenu sudije za prethodni postupak o tome da postoji opasnost od vršenja pritiska na svedoke pobija činjenica [BRISANO] – što, po njegovom mišljenju, znatno smanjuje opasnost od vršenja pritiska.⁷² Izgleda da je ova informacija obelodanjena sudiji za prethodni postupak i odbrani tek u izjašnjenju tužilaštva za potrebe četvrte statusne konferencije, zavedenom 9. novembra 2021,⁷³ odnosno svega jedan dan pre isteka roka za donošenje odluke o preispitivanju pritvora,⁷⁴ i da ona u osporavanoj odluci nije uzeta u obzir kao relevantan faktor. U svakom slučaju, po mišljenju panela, [BRISANO].⁷⁵ Shodno tome,

⁶⁸ Šaljin treći žalbeni razlog; v. žalbu, stav 24.

⁶⁹ Žalba, stavovi 24-27. V. takođe repliku, stavove 7, 11.

⁷⁰ V. prvu odluku o žalbi, stavove 40-41, gde je panel konstatovao da je sudija za prethodni postupak uzeo u obzir zaštitne mere kada je utvrđivao da li postoji opasnost od vršenja pritiska na svedoke, i da nije pogrešio kada je zaključio da ta opasnost postoji, imajući u vidu konkretne okolnosti ovog predmeta, odnosno [BRISANO], što sudija za prethodni postupak pominje, kao i činjenicu [BRISANO] i [BRISANO]. V. takođe odgovor, stavove 2, 22-23.

⁷¹ Oспорavana odluka, stav 29.

⁷² Žalba, stav 24. V. takođe repliku, stav 11.

⁷³ F00102, izjašnjenje tužilaštva za potrebe četvrte statusne konferencije, 9. novembar 2021. (poverljivo), stav 10. Postoji i javna redigovana verzija istog dokumenta. V. F00102/RED, javna redigovana verzija izjašnjenja tužilaštva za potrebe četvrte statusne konferencije, 9. novembar 2021, stav 10.

⁷⁴ Član 41(10) Zakona i pravilo 57(2) Pravilnika.

⁷⁵ V. prvu odluku o žalbi, stav 36, gde se poziva na prvu odluku o pritvoru, stav 33.

panel smatra da je zaključak sudije za prethodni postupak da još uvek postoji opasnost da bi Šalja mogao ometati tok postupka i dalje opravdan.⁷⁶

34. Slično tome, panel ne smatra da je sudija za prethodni postupak na bilo koji način pogrešio kada je zaključio da u ovom predmetu potreba za zaštitnim merama ukazuje na povišenu opasnost od vršenja pritiska.⁷⁷ Suprotno Šaljinoj tvrdnji,⁷⁸ nije reč o „uopštenom zaključku“ koji se može primeniti na sve predmete u kojima su odobrene zaštitne mere. Naprotiv, sudija za prethodni postupak je eksplicitno razmotrio konkretne okolnosti ovog predmeta.⁷⁹ Opasnost od vršenja pritiska nije „povišena“ isključivo zbog primene zaštitnih mera. Taj „povišeni“ stepen opasnosti takođe se zasniva na činjenici da je opseg optužbi ograničen, zbog čega su događaji na koje se odnose optužbe vrlo prepoznatljivi,⁸⁰ pa je stoga i svedoke i žrtve lakše identifikovati nego u drugim postupcima u kojima su optužbe šire.⁸¹ Panel pored toga konstatuje da se zaključak sudije za prethodni postupak ne odnosi samo [BRISANO], već na sve svedoke i žrtve u ovom predmetu, [BRISANO].⁸² Šalja nije pokazao da je sudija za prethodni postupak imao pogrešan pristup, niti da svoj zaključak nije valjano obrazložio.

35. Zatim, što se tiče Šaljinih argumenata u vezi sa dejstvom koje može imati njegov dodatni uvid u optužujuće dokaze,⁸³ panel konstatuje da je sudija za prethodni

⁷⁶ Oспорavana odluka, stav 29.

⁷⁷ V. oспорavanu odluku, stav 29.

⁷⁸ Šaljini četvrti žalbeni razlog; v. žalbu, stavove 25-27.

⁷⁹ Oспорavana odluka, stav 29.

⁸⁰ V. oспорavanu odluku, stav 29. U drugoj odluci o pritvoru, sudija za prethodni postupak je konkretno naveo da je usled relativno ograničenog opsega optužbi „u ovom predmetu lakše identifikovati žrtve i svedoke nego u drugim postupcima u kojima su optužbe šire“. V. drugu odluku o pritvoru, stav 31.

⁸¹ V. drugu odluku o pritvoru, stav 31.

⁸² V. npr. F00053/CONF/RED, poverljiva redigovana verzija druge odluke po zahtevu specijalizovanog tužioca za zaštitne mere, 12. jul 2021. (poverljivo) (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena je 12. jula 2021), stavovi 16-18, 30(a); F00072/CONF/RED, poverljiva redigovana verzija objedinjene odluke o odloženom zahtevu za odobravanje zaštitnih mera i zahtevu za odlaganje obaveza u vezi s obelodanjivanjem, 9. septembar 2021. (poverljivo) (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena je 9. septembra 2021), stavovi 15, 22(a).

⁸³ Šaljini peti žalbeni razlog; v. žalbu, stavove 28-31.

postupak zaključio da dodatno obelodanjivanje optužujućih materijala posle donošenja poslednje odluke o preispitivanju pritvora povećava opasnost od ometanja postupka, budući da se Šalja „bolje upoznao s tezom tužilaštva i saznao koje će svedoke tužilaštvo pozvati na suđenju“.⁸⁴

36. Panel podseća da obelodanjivanje dokaza, iako može biti relevantno, ipak predstavlja samo jedan od faktora za odluku o tome da li je zadržavanje optuženog u pritvoru neophodno.⁸⁵ Ono, međutim, nije samo po sebi dovoljno za zaključak da će optuženi ugroziti svedoke ili ometati postupak.⁸⁶ Panel primećuje da je sudija za prethodni postupak prilikom odlučivanja o pitanju da li postoji opasnost od ometanja postupka taj faktor u osporavanoj odluci razmatrao zajedno s ostalima.⁸⁷

37. S tim u vezi, panel napominje da je odbrani od 10. septembra 2021, kada je doneta druga odluka o pritvoru, do donošenja pobijane odluke 10. novembra 2021, obelodanjeno 109 optužujućih dokaznih predloga.⁸⁸ Po mišljenju panela, činjenica da je Šalja možda saznao za postojanje oslobađajućih materijala – što je argument koji je on prvi put izneo u okviru žalbe – nije relevantna.⁸⁹ Ona ne menja činjenicu da pristup sve većem broju dokaza pruža optuženom sve veću

⁸⁴ Osporavana odluka, stav 29.

⁸⁵ Druga odluka o Veseljijevoj žalbi, stav 31, gde se poziva na MKS, *Prosecutor v. Gbagbo*, ICC-02/11-01/11-278-Red, Public redacted version of Judgment on the appeal of Mr Laurent Koudou Gbagbo against the decision of Pre-Trial Chamber I of 13 July 2012 entitled “Decision on the ‘Requête de la Défense demandant la mise en liberté provisoire du président Gbagbo’”, 26. oktobar 2012, stav 65.

⁸⁶ MKSJ, *Tužilac protiv Miće Stanišića*, IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005, stav 28; MKSJ, *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, IT-99-36-PT, Odluka po zahtjevu Radoslava Brđanina za privremeno puštanje na slobodu, 25. jul 2000, stav 19. V. takođe MKSJ, *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, IT-99-36-PT, Odluka po zahtjevu Momira Talića za privremeno puštanje na slobodu, 28. mart 2001, stav 34.

⁸⁷ Osporavana odluka, stav 29.

⁸⁸ Ova brojka obuhvata jedan paket materijala obelodanjenih po pravilu 102(1)(a) Pravilnika i šest paketa materijala obelodanjenih po pravilu 102(1)(b) Pravilnika, koji ukupno sadrže 109 optužujućih dokaznih predloga, odnosno nešto preko 2400 strana. To uključuje sve materijale iz pomenutih paketa, ne uzimajući u obzir eventualno dupliranje informacija usled uvrštavanja prevedenih, redigovanih, odnosno revidiranih verzija određenih materijala u pomenute pakete.

⁸⁹ V. žalbu, stav 30, gde se poziva na paket obelodanjenog materijala 24. Panel primećuje da se Šalja u svojoj žalbi posebno poziva na jedan paket materijala obelodanjenih u skladu s pravilom 103, koji je obelodanjen posle donošenja osporavane odluke i koji „sadrži ozbiljne materijale oslobađajuće prirode“.

mogućnost da ometa postupak, budući da mu sad na raspolaganju stoje podrobnije informacije.⁹⁰

38. Šalja nije pokazao da je sudija nerazložno postupio kada je uzeo u obzir Šaljin sve veći uvid u dokaze na kojima su zasnovane optužbe protiv njega, i na osnovu toga zaključio da, imajući u vidu [BRISANO], taj dodatni uvid povećava opasnosti navedene u članu 41(6)(b)(ii) Zakona. Iz tih razloga, a suprotno Šaljinim tvrdnjama,⁹¹ ocena koju je dao sudija za prethodni postupak ne dovodi u pitanje pretpostavku nevinosti i ne ugrožava Šaljina osnovna procesna prava.

39. Pored toga, panel smatra da puko Šaljino pozivanje na „uopštene i nepotkrepljene tvrdnje tužilaštva“, bez ikakvog dodatnog objašnjenja, nije dovoljno da pokaže da je sudija za prethodni postupak pogrešio u svojoj oceni.⁹² Panel stoga bez daljeg razmatranja odbacuje ovu nerazvijenu tezu. U svakom slučaju, panel je već zaključio da je sudija za prethodni postupak prilikom preispitivanja Šaljinog pritvora primenio odgovarajući kriterijum da bi utvrdio da li pritvor treba produžiti.⁹³

40. Shodno tome, odbacuju se Šaljin treći i četvrti žalbeni razlog, kao i relevantni delovi njegovog petog i šestog žalbenog razloga.

3. Član 41(6)(b)(iii) Zakona (žalbeni razlozi 5 i 6)

41. Panel konstatuje da se Šaljin peti i šesti žalbeni razlog istovremeno odnose na opasnosti navedene u članu 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona.⁹⁴ Pošto je utvrdio da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kada je zaključio da opasnost od ometanja postupka, prema članu 41(6)(b)(ii) Zakona, i dalje postoji, te da je produženje pritvora

⁹⁰ Druga odluka o Tačijevoj žalbi, stav 40.

⁹¹ Žalba, stav 31; replika, stav 12.

⁹² Šaljin šesti žalbeni razlog; v. žalbu, stavove 32-33.

⁹³ V. gore, stav 20.

⁹⁴ Žalba, stavovi 28-33.

optuženom neophodno, panel smatra da nema potrebe da razmatra navodne greške u vezi sa članom 41(6)(b)(iii) Zakona.⁹⁵

42. Panel će u nastavku razmotriti da li je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da se opasnost da će optuženi ometati postupak ili izvršiti nova krivična dela ne bi mogla umanjiti primenom predloženih ili alternativnih uslova.

C. POGREŠNA OCENA USLOVA ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU (7. I 8. ŽALBENI RAZLOG)

1. Argumentacija strana u postupku

43. Šalja tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da predloženi i alternativni uslovi, odnosno kućni pritvor u Belgiji uz dodatne uslove, nisu dovoljni da umanje opasnosti navedene u članu 41(6)(b) Zakona i da nije dao valjano obrazloženje niti je detaljno ocenio pomenute uslove.⁹⁶ Šalja posebno ističe da je sudija za prethodni postupak u svom zaključku o mogućnosti da Šalja koristi uređaje za komunikaciju koji pripadaju drugim licima zanemario predloženi uslov da svi posetioци budu u obavezi da predaju svoje elektronske uređaje pre ulaska u Šaljin stan i da potom budu pretreseni i nadzirani.⁹⁷

44. Šalja osim toga tvrdi da je zaključak sudije za prethodni postupak da nikakvi uslovi ne bi umanjili opasnost od nedozvoljene komunikacije korišćenjem šifrovanog ili tajnog jezika „spekulativan i nepotkrepljen“ i da pretpostavlja da bi optuženi, njegova porodica i pripadnici obezbeđenja bili spremni na kažnjivo postupanje.⁹⁸ Po Šaljinom mišljenju, sudija za prethodni postupak je takođe pogrešio kada je zaključio da mogućnost za „efikasno nadziranje“ postoji jedino u „kontrolisanom okruženju“ pritvorskog objekta Specijalizovanih veća, što pokazuje da on pogrešno razume

⁹⁵ V. npr. prvu odluku o žalbi, stav 43.

⁹⁶ Žalba, stavovi 34-35, 42, gde se poziva na osporavanu odluku, stavove 38, 40. V. takođe repliku, stav 15.

⁹⁷ Žalba, stav 36.

⁹⁸ Žalba, stavovi 37, 39.

realnost boravka u pritvorskom objektu.⁹⁹ Kako Šalja tvrdi, sudija za prethodni postupak nije ispitao mogućnosti nadzora, koji bi obuhvatao i komunikaciju na Šaljinom maternjem jeziku, u slučaju Šaljinog privremenog puštanja na slobodu i boravka u kućnom pritvoru u Belgiji.¹⁰⁰ Šalja posebno navodi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da, „[p]ošto Belgija nije dostavila nikakve garancije“, to predstavlja razlog zbog kog „nema osnova da od Belgije traži dodatne informacije“.¹⁰¹

45. Pored toga, Šalja iznosi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je bez obrazloženja odbacio njegov zahtev za prihvatanje dokaza ili svedočenja veštaka o mogućnostima nadgledanja Šaljinih komunikacija ukoliko bi on bio privremeno pušten na slobodu ili boravio u kućnom pritvoru u Belgiji.¹⁰²

46. Na kraju, Šalja zaključuje da je zbog gorenavedenih grešaka¹⁰³ sudija za prethodni postupak postavio previše visok i nedostižan standard za predložene uslove otpusta, koji nikakvi uslovi ne mogu da ispune i zbog čega je za optuženog „doslovno nemoguće [...] da gaji čak i najmanju nadu da će biti privremeno pušten na slobodu“.¹⁰⁴

47. Tužilaštvo u svom odgovoru navodi da, suprotno Šaljinim tvrdnjama, sudija za prethodni postupak jeste razmotrio uslove koje je Šalja predložio, uključujući i nove predloge prema kojima bi, između ostalog, posetio morali da predaju sve svoje elektronske uređaje pre nego što uđu u Šaljin stan, ali da je zaključio da ti uslovi ne bi u dovoljnoj meri umanjili određene opasnosti.¹⁰⁵ Po mišljenju tužilaštva, predloženi i alternativni uslovi takođe ne otklanjaju opasnost da bi Šalja u svom stanu mogao da

⁹⁹ Žalba, stavovi 37-38, 45.

¹⁰⁰ Žalba, stav 37.

¹⁰¹ Žalba, stav 37, gde se poziva na osporavanu odluku, stav 38.

¹⁰² Žalba, stavovi 40-41.

¹⁰³ V. gore, stavove 43-45.

¹⁰⁴ Šaljin osmi žalbeni razlog; v. žalbu, stavove 14, 43-45.

¹⁰⁵ Odgovor, stav 32.

prenese poverljive informacije drugim licima na čitav niz različitih načina.¹⁰⁶ Tužilaštvo nadalje navodi da, za razliku od režima koji se primenjuje u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća, belgijske vlasti ne bi bile u mogućnosti da prepoznaju poverljive informacije u ovom predmetu, uključujući pominjanje zaštićenih svedoka, i napominje da Šalja prosto odbacuje takva strahovanja, nazivajući ih spekulativnim.¹⁰⁷ Kad je reč o prihvatanju dokaza ili svedočenja veštaka, što Šalja traži, tužilaštvo tvrdi da je sudija za prethodni postupak ispravno zaključio da su takvi dokazi ili svedočenje nepotrebni.¹⁰⁸

48. Najzad, tužilaštvo smatra da je sudija za prethodni postupak prilikom ocenjivanja predloženih uslova otpusta primenio ispravan standard, kao što pokazuju njegova analiza, koja se odnosi samo na okolnosti ovog predmeta, a takođe i njegov zaključak da bi neki od predloženih uslova mogli u dovoljnoj meri da umanje umerenu opasnost od Šaljinog bekstva, ali da je određivanje uslova koji bi umanjili opasnost od ometanja postupka ili izvršenja novih krivičnih dela znatno teže.¹⁰⁹

49. Šalja u svojoj replici navodi da priznanje tužilaštva da nikakvi predloženi uslovi ne bi mogli da umanje pretpostavljenu opasnost od ometanja postupka potvrđuje njegovo uverenje da je za ocenjivanje predloženih uslova otpusta postavljen previsok standard.¹¹⁰

2. Stav panela Apelacionog suda

50. Sudija za prethodni postupak je zaključio da predloženi uslovi ne bi umanjili opasnost da Šalja upotrebi uređaj koji pripada nekom trećem licu ili da od drugih lica zatraži da upotrebe svoje uređaje u svrhu ometanja postupka ili izvršenja novih krivičnih dela, niti bi obezbedili delotvoran nadzor nad Šaljinom komunikacijom.¹¹¹

¹⁰⁶ Odgovor, stav 33.

¹⁰⁷ Odgovor, stav 34.

¹⁰⁸ Odgovor, stav 35.

¹⁰⁹ Odgovor, stavovi 36-37.

¹¹⁰ Replika, stavovi 16-17.

¹¹¹ Oспорavana odluka, stav 38.

Kad je reč o mogućnosti boravka u kućnom pritvoru u Belgiji, državi u kojoj Šalja ima prebivalište, uz dodatne uslove, sudija za prethodni postupak je zaključio da takve opcije ne bi sprečile Šalju da vodi nenadgledane razgovore sa posetiocima čija je poseta odobrena.¹¹² Po mišljenju sudije za prethodni postupak, nikakvi dodatni uslovi, kao što su posete pod nadzorom belgijskih vlasti, ne bi u dovoljnoj meri otklonili opasnost od ometanja postupka ili izvršenja novih krivičnih dela, a Šaljina komunikacija se može u dovoljnoj meri ograničiti i nadgledati samo u okviru sistema nadzora komunikacije kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.¹¹³ Pored toga, pošto Belgija nije dostavila nikakve garancije i pošto predloženi uslovi nisu adekvatni, sudija za prethodni postupak je zaključio da nema osnova da se od Belgije traže dodatne informacije.¹¹⁴ Najzad, sudija za prethodni postupak je smatrao da je prihvatanje dokaza ili svedočenja veštaka o mogućnostima nadgledanja Šaljinih komunikacija, što je odbrana tražila, nepotrebno.¹¹⁵

51. Panel Apelacionog suda će najpre razmotriti Šaljinu tvrdnju da sudija za prethodni postupak nije detaljno ocenio uslove za privremeno puštanje na slobodu.

52. Panel konstatuje da je Šalja predložio čitav niz uslova, posebno alternativnih uslova, kojima bi se, načelno govoreći, mogla ograničiti i nadgledati njegova komunikacija van pritvorskog objekta.¹¹⁶ Na primer, Šalja je predložio da posetioci predaju svoje elektronske uređaje pre ulaska u njegov stan, kao i da budu pretreseni ili prihvate da potom budu pod nadzorom, kako bi se sprečila mogućnost da on koristi elektronske uređaje drugih lica. Panel pre svega primećuje da sudija za prethodni postupak, nasuprot Šaljinim tvrdnjama,¹¹⁷ nije zanemario te alternativne uslove, već ih je razmotrio i zaključio da oni ne bi sprečili nenadgledane razgovore između Šalje i

¹¹² Oспорavana odluka, stav 38.

¹¹³ Oспорavana odluka, stavovi 38, 40.

¹¹⁴ Oспорavana odluka, stav 39.

¹¹⁵ Oспорavana odluka, stav 39.

¹¹⁶ Šaljin odgovor na izjašnjenje tužilaštva za potrebe preispitivanja pritvora, stavovi 37-38.

¹¹⁷ Žalba, stav 36.

odobrenih posetilaca.¹¹⁸ Panel smatra da zaključak sudije za prethodni postupak da se Šaljina komunikacija samo u pritvorskom objektu može ograničiti i nadgledati u dovoljnoj meri da otkloni opasnost od ometanja postupka podrazumeva da pomenuti alternativni uslovi ne mogu u dovoljnoj meri otkloniti tu opasnost.

53. Međutim, panel smatra da je Šalja u pravu kada napominje da su mu i u pritvoru dozvoljene nenadgledane posete¹¹⁹ i da se nedozvoljene poruke i uputstva mogu prenositi i u pritvorskom objektu. Ipak, takva nenadgledana komunikacija je strogo ograničena. Na primer, optuženima su dozvoljene nenadgledane „privatne posete“, ali u ograničenom trajanju i samo kada su u pitanju određeni članovi uže porodice.¹²⁰ Panel podseća da su u kontrolisanom okruženju pritvorskog objekta komunikacije i posete predmet izvesnog nadzora, u skladu s važećim pravilima.¹²¹ Međutim, panel smatra da nije izvesno da li bi van pritvorskog objekta, a posebno u uslovima kućnog pritvora u Belgiji, mogao da se primeni nivo nadgledanja razgovora sličan onome koji se primenjuje u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.

¹¹⁸ Oспорavana odluka, stav 38. V. takođe oспорavanu odluku, stav 36 (posebno fusnotu 68).

¹¹⁹ V. žalbu, stav 38.

¹²⁰ V. uputstvo Sekretarijata za rad s pritvorenicima: posete i komunikacija, KSC-BD-09/Rev1/2020, 23. septembar 2020. (u daljem tekstu: uputstvo o posetama i komunikaciji), član 24. Prema ovoj odredbi, „Pritvoreniku se dozvoljava da sa supružnikom ili partnerom i/ili decom provede vreme u privatnoj poseti najmanje jednom svaka tri (3) meseca u trajanju od /najviše/ tri (3) sata. Privatne posete pritvorsko osoblje ne nadzire ni gledanjem ni slušanjem“. V. takođe npr. drugu odluku o Veseljijevoj žalbi, fusnotu. 95; KSC-BC-2020-06, F00005, javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o preispitivanju pritvora, 1. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena je 1. oktobra 2021) (u daljem tekstu: druga odluka o Seljimijevoj žalbi), fusnota 125.

¹²¹ V. naročito uputstvo o posetama i komunikaciji. Posete licu pritvorenom u pritvorskom objektu nadziru se gledanjem i slušanjem od strane pritvorskog osoblja, koji mogu da nalože snimanje, slušanje, sastavljanje sažetka o poseti i transkripciju toka posete određenog posetioca (član 15 uputstva). U hitnim slučajevima, na primer ukoliko se primeti da pritvoreno lice koristi šifrovani jezik u cilju ometanja postupka, pritvorski režim dozvoljava upravniku pritvorske jedinice i drugom osoblju pritvorske jedinice da primene hitne bezbednosne mere, a naročito ograničenja u pogledu poseta pritvorenom licu i komunikaciji sa njim. V. uputstvo o posetama i komunikaciji, član 8(1). Slične hitne bezbednosne mere takođe se mogu primeniti prilikom poseta i komunikacije branilaca s pritvorenicima. V. uputstvo o posetama i komunikaciji branilaca s pritvorenicima, KSC-BD-10/Rev1, 23. septembar 2020, član 16. V. takođe uputstvo o posetama i komunikaciji, član 8(3). V. takođe npr. drugu odluku o Veseljijevoj žalbi, stav 47; kao i drugu odluku o Seljimijevoj žalbi, stav 53.

54. S tim u vezi, panel smatra da bi dodatne informacije o režimu pritvora u pritvorskom objektu, pre svega o raspoloživim merama ograničenja poseta i komunikacije, kao i o režimu nadzora komunikacija, bile od koristi sudiji za prethodni postupak i pomogle mu da donese utemeljenu odluku. Panel konstatuje da je sudija za prethodni postupak u drugom predmetu u kome rešava zatražio od sekretara da dostavi izjašnjenja u vezi s ovim pitanjima, i smatra da bi takve informacije pomogle sudiji za prethodni postupak da oceni da li bi se utvrđene opasnosti u ovom predmetu mogle umanjiti.¹²² Panel stoga upućuje sudiju za prethodni postupak da od sekretara zatraži dodatna izjašnjenja o pritvorskom režimu koji se primenjuje u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.

55. Zatim, što se tiče pitanja garancija, sudija za prethodni postupak je zaključio da nema osnova da traži dodatne informacije od Belgije pošto „Belgija nije dostavila nikakve garancije“ i pošto predloženi i alternativni uslovi nisu adekvatni.¹²³ Panel primećuje da u ovom predmetu Šalja traži da bude pušten na privremenu slobodu u Belgiju, uz primenu različitih uslova koje bi sprovodile belgijske vlasti, ali on, kako se čini, nije tražio saglasnost belgijskih vlasti, niti je tražio bilo kakve dodatne informacije o tome da li je Belgija u mogućnosti da sprovodi te uslove. Šalja takođe nije tražio od sudije za prethodni postupak da se konsultuje sa Belgijom oko uslova za njegovo privremeno puštanje na slobodu ili radi pribavljanja garancija i činjenicu da sudija za prethodni postupak to nije učinio pominje tek u žalbi.¹²⁴

56. Panel, međutim, smatra da ima osnova za Šaljinu tvrdnju da je obrazloženje koje daje sudija za prethodni postupak, prema kome to što „Belgija nije dostavila nikakve garancije“ predstavlja razlog zbog kog „nema osnova da od Belgije traži

¹²² V. KSC-BC-2020-06, F00522, nalog sekretaru da dostavi informacije o režimu pritvora, 13. oktobar 2021. (poverljivo, oznaka tajnosti promenjena u „javno“ 3. decembra 2021). V. takođe KSC-BC-2020-07, F00393, nalog sekretaru da dostavi informacije o režimu pritvora, 22. oktobar 2021.

¹²³ Oспорavana odluka, stav 38.

¹²⁴ V. žalbu, stav 37.

dodatne informacije", po svojoj prirodi *circularno*, pa prema tome i nedovoljno.¹²⁵ U stvari, ukoliko je sudija za prethodni postupak smatrao da je potrebno da Belgija dostavi preliminarne garancije pre nego što bi on zatražio dodatne informacije, onda je trebalo da pozove odbranu da prvo proveri da li bi belgijske vlasti prihvatile da Šalja bude privremeno pušten na slobodu na njihovoj teritoriji, i da li bi bile u mogućnosti da efikasno sprovedu odgovarajuće uslove, kao što je nadgledanje poseta. Panel podseća da bi takve konsultacije potpadale pod diskreciona prava koja sudija za prethodni postupak ima na osnovu člana 39(13) Zakona, a u vezi s pitanjima o pritvoru i u zavisnosti od okolnosti predmeta.¹²⁶ Po mišljenju panela, iako je sudija za prethodni postupak dužan da razmotri sve razumne alternativne uslove,¹²⁷ on se u svom ispitivanju rukovodi izjašnjenjima i predlozima strana u postupku.

57. Imajući u vidu specifične okolnosti ovog predmeta, panel smatra da je sudija za prethodni postupak prekoračio svoja ovlašćenja kada je zaključio da nijedan od predloženih ili alternativnih uslova, niti bilo koji dodatni uslov, ne bi mogao da otkloni utvrđene opasnosti, a da nije prethodno pozvao odbranu da proveri da li bi belgijske vlasti bile voljne i sposobne da sprovedu navedene uslove. Panel smatra da bi konkretnije informacije omogućile sudiji za prethodni postupak da ispravno oceni sprovodivost uslova koje je Šalja predložio. Pored toga, panel naglašava da, imajući u vidu da je prilikom razmatranja privremenog otpusta u pitanju lična sloboda pojedinca, nedostatak garancija neke treće države ne sprečava panel da zatraži informacije od te države ako odbrana ili, uopštenije, strane u postupku, nisu pribavile

¹²⁵ V. žalbu, stav 37.

¹²⁶ Prva odluka o žalbi, stavovi 59-60 i citirani izvori.

¹²⁷ V. KSC-BC-2020-06, F00005, javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 30. april 2021. (poverljiva verzija zavedena je 30. aprila 2021), stavovi 85-86, gde se u fusnoti 141 poziva na KSC-CC-PR-2020-09, F00006, odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020, 26. maj 2020, stav 70.

te garancije ili ako informacije koje je dostavila ta država nisu dovoljne da bi panel na osnovu njih doneo utemeljenu odluku.¹²⁸

58. Panel prelazi na razmatranje Šaljinog argumenta da je sudija za prethodni postupak trebalo da zatraži dokaze ili svedočenje veštaka o mogućnostima nadgledanja njegove komunikacije van pritvorskog objekta, a posebno u Belgiji, uključujući sposobnost belgijskih vlasti da nadziru komunikaciju na albanskom jeziku.¹²⁹ Panel podseća da sudija za prethodni postupak takođe ima diskreciono pravo da odluči da li je potrebno da zatraži dokaze ili svedočenje veštaka o nadzoru komunikacije, u zavisnosti od konkretnih okolnosti predmeta.¹³⁰ Iako panel konstatuje da bi u ovom predmetu konkretnije informacije omogućile sudiji za prethodni postupak da ispravno oceni sprovodivost uslova koje je Šalja predložio, panel smatra da bi veštačenje bilo preuranjeno *u ovoj fazi postupka*, pre nego što odbrana zatraži informacije i garancije od Belgije. U stvari, po mišljenju panela, belgijske vlasti, a posebno sudske i policijske vlasti, jesu u najboljoj poziciji da pruže informacije o tome da li Belgija ima sposobnosti da nadgleda komunikaciju optuženog u slučaju njegovog privremenog puštanja na slobodu, kao i da li je Belgija načelno u mogućnosti da sprovodi predložene i alternativne uslove, ili bilo koje druge uslove koje sudija za prethodni postupak smatra neophodnim kako bi se umanjile utvrđene opasnosti.¹³¹ Shodno tome, panel u ovom trenutku odbacuje Šaljine argumente u vezi sa eventualnim veštačenjem.

59. Najzad, kad je reč o žalbenom razlogu o tome da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je postavio previsok standard za predložene uslove

¹²⁸ V. npr. drugu odluku o Veseljijevoj žalbi, stavove 49-51.

¹²⁹ Žalba, stavovi 40-41. V. takođe Šaljin odgovor na izjašnjenje tužilaštva za potrebe preispitivanja pritvora, stavove 7, 34.

¹³⁰ Prva odluka o žalbi, stav 60.

¹³¹ V. Šaljin odgovor na izjašnjenje tužilaštva za potrebe preispitivanja pritvora, stavove 7, 34. V. takođe žalbu, stavove 40-41.

privremenog puštanja na slobodu,¹³² panel konstatuje da nije potrebno da razmatra ovaj žalbeni razlog s obzirom da delimično odobrava Šaljin sedmi žalbeni razlog.

60. Imajući gorenavedeno u vidu, panel delimično odobrava Šaljin sedmi žalbeni razlog i vraća stvar sudiji za prethodni postupak kako bi on (i) tražio od sekretara informacije o pritvorskom režimu koji se primenjuje na Šalju u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća; (ii) pozvao odbranu da se konsultuje sa belgijskim vlastima kako bi se utvrdilo da li su one voljne i sposobne da sprovedu predložene uslove, alternativne uslove ili bilo koje dodatne uslove; i, shodno tome, (iii) ocenio da li bi takvi uslovi mogli da umanje utvrđene opasnosti. Panel međutim napominje da zahtev za dobijanje informacija na osnovu kojih se može doneti utemeljena odluka ni na koji način ne obavezuje panel da odobri privremeno puštanje optuženog na slobodu; to, naprotiv, samo obezbeđuje panelu čvršći osnov za donošenje dovoljno utemeljene odluke. Konačno, panel Apelacionog suda proglašava Šaljin osmi žalbeni razlog bespredmetnim.

V. DISPOZITIV

61. Iz navedenih razloga, panel Apelacionog suda

ODOBRAVA delimično Šaljin sedmi žalbeni razlog;

VRAĆA stvar sudiji za prethodni postupak na dalje razmatranje u skladu sa stavovima 54, 56 do 57 i 60 ove odluke;

ODBIJA sve druge aspekte žalbe (Šaljin prvi, drugi, treći, četvrti, peti, šesti i osmi žalbeni razlog);

NALAŽE Šalji da podnese javne redigovane verzije žalbe i replike u roku od deset dana po prijemu obaveštenja o ovoj odluci; i

¹³² Žalba, stavovi 43-46; replika, stavovi 16-17.

NALAŽE tužilaštvu da podnese javnu redigovanu verziju odgovora u roku od deset dana po prijemu obaveštenja o ovoj odluci.

/potpis na originalu/

Sudija Mišel Pikar,
predsedavajući sudija

U petak, 11. februara 2022.

U Hagu, Holandija